

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КУКМАРА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТУЕМБАШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

КАРАРЫ

15 июль 2019 ел

№11

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы
Туембаш жирле үзидарэ органының законнар һәм норматив
актлары үзгәрүе турында мониторингын раслау
турындагы нигезләмәсе

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Туембаш жирле
үзидарэ органының канунчылык һәм муниципаль норматив-хокукый актлар
буенча мониторингны уздыру эшен камилләштерү максатыннан, Кукмара
муниципаль районы Туембаш авыл жирлеге Уставына таянып эш итеп,
Кукмара муниципаль районы Туембаш авыл жирле үзидарэ Советы карар итә:

1. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Туембаш
жирле үзидарэ органының законнарында һәм муниципаль норматив
актларында мониторинг үткөрү турында нигезләмәсен расларга.
2. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Туембаш
жирле үзидарэ органына:
  - Үзләрнең ижади эшчәнлегендә шушы нигезләмәнең беренче
пунктына таянып эш итәргә;
  - Шушы нигезләмәне үтәү өчен җаваплы кешеләр билгеләргә;
  - Җаваплы итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазифа
аңлатмаларына тиешле үзгәрешләр кертү;
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы
Туембаш жирле үзидарәсе Уставында каралган таләпләргә туры
китереп бастырырга, шулай ук аны Татарстан Республикасы Кукмара
муниципаль районының Интернет челтәрендә рәсми сайтында
урнаштырырга.

Туембаш авыл жирлеге башлыгы

И.Ф.Гарипов

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Туембаш жирле үзидарә органының муниципаль норматив үзгәрешләренә мониторинг үткәрү турында нигезләмә

I. Гомуми нигезләмә

1. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Туембаш жирле үзидарә органының канунчылык һәм муниципаль норматив-хокукый актлар буенча үзгәреш мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлары, жирле үзидарә органнары) жирле үзидарә органнары тарафыннан башкарылучы системалы, комплекслы һәм планлы эшне күз уңында тоту.
2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан башкарыла.
3. Жирле үзидарә органнары мониторингны уздырганда Кукмара муниципаль район Советы һәм Кукмара муниципаль Башкарма комитетының баш специалисты (юристы) белән берлектә эш алып баралар.
4. Мониторингны уздыру өчен жирле үзидарә органнарында җаваплы кеше билгеләнә.
5. Мониторинг уздыруның максатлары:
федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул ителүе, үзгәртелүе һәм аларның үз көчләрен югалткан дип саналуы;
муниципаль актларда коллизияләренә, каршылыкларны, пробелларны бетерү, хокукый жайга салуда кабатлаулары бетерү;
жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәэмин итү;
муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;
кирәге калмаган гамәлдә файдаланмаган (актуальлеген югалткан) яисә алмаштырылмаган муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләрен ачыклау; хокук куллану нәтижәләлеген арттыру;
муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген киметүче факторларны ачыклау;
муниципаль актларның үтәлешенә жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;
нормалар билгеләү процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү тора.
6. Мониторинг:
Федераль конституция, федераль законнар, Россия Федерациясенә башка закон актлары;
Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте

карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актлар;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары;

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Туембаш жирле үзидарәсе Уставы, муниципаль актларын жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм үзгәрешләрне бәяләүне үз эченә ала.

7. Мониторинг үткәрүнең нигезләре булып :

Федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

муниципаль актларның хокукый жайга салынуын аерым өлкәләрдә куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре турында массакүләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

муниципаль актларның камил булмавы хакында гражданның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренең вәкиллеке органнары депутатларының мөрәжәгатьләре, шул исәптән түбүндәгеләрне үз эченә алган мөрәжәгатьләр тора:

муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан үткәрелгән хокукый экспертиза бәяләмәсе; билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан эзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәсе; жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләрнең, семинарларның, халык тыңлаулары, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары үз компетенцияләренә кагылган мәсьәләләр буенча элекке Нигезләмәнең 4 пунктында күрсәтелгән җаваплы затлар белән үзара бәйләнештә мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг анализ ашабашкарыла:

элекке Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгьвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы); прокурор актлары.

10. Мониторингны гамэлгэ ашыру, жирле үзидарэ органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткэрелгән нормалар үткэрү эше нәтижеләрен фиксацияләү максатларында муниципаль берәмлекнең жирле үзидарэ органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә кабул ителгән муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторинг үткэрүне гамэлгэ ашыру процессын оптимальләштерү өчен:

“Гарант” мәгълүмат системасына хокукый жайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар хакында мәгълүмат керү;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенен «Региональ законнар чыгаруаналитикасы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасында муниципаль актларның законнарга туры килмәве турында мәгълүмат булуны тәэмин итүче мәгълүмати системаларының автоматлаштырылган сервислары(контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда) файдаланыла.

Мониторингны гамэлгэ ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) үзгәртелешен яки көчен югалткан (гамәлдән чыгаруны) дип саналышын тәэмин итү, әлеге Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән муниципаль актларның куллану практикасы турында мәгълүмат түбәндәге критерийлар буенча гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләренен үтәләше;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгеләнгән зуррак юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булуы;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарэ органы үз компетенциясе чикләрен үтәве;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булуы;

ижтимагый мөнәсәбәтләрен хокукый жайга салуның тулылыгы;

хокук нормаларында коллизия;

юридик-техник характердагы хаталар булуы;

муниципаль актны кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренен мәгънәсе бозылуы;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау);

норматив хокукый актларны куллану тәжрибәсе булуы;

норматив хокукый актларны куллануда бертөрле тәжрибә булмавы;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм аларның эчтәлегә;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәжәгать итүчеләрен таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән

баш тарту) турында закон көченә кертгән суд актлары булу (саны) һәм аларны кабул итү нигезләре.

13. Мониторинг йомгаклары буенча федераль һәм республика законнарында үзгәрешләр муниципаль актларга үзгәрешләр кертүне таләп иткән очракта жирле үзидарә органнары: муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актың үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә; муниципаль актларны зуррак юридик көчкә ия булган актлар белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәругә нигез булып гражданнарның, юридик затларның, шәхси эшкурларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренң вәкилләклә органнары депутатларының мөрәжәгатьләре, шулай ук Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгеләнгән срокларда каралырга тиешле прокурор күзәтчелеге актларыннан гайре башка прокуратура мәгълүматы, торганда мониторинг алар кертгәннән соң 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәру нәтижеләре турында мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма билгеләү эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижеләрен гамәлгә ашыру

15. Мониторинг нәтижеләре буенча муниципаль акт проектың эшләү һәм муниципаль актың кабул итү федераль һәм республика законнарының тиешле акты үзгәргәннән соң, ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә, 14 нче пунктның 3 нче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш.

16. Мониторинг үткәру өчен җаваплы затлар мониторинг нәтижеләре турында жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында һәр айның 5 нче числосыннан да калмыйча хисап тоталар.

16. 1. Мониторинг нәтижеләре турында хисап түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- мониторинг үткәру объекты турында мәгълүмат
- мониторинг үткәручеләр турында мәгълүмат
- мониторинг үткәру вакыты турында мәгълүмат
- хокукый җайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткәру нигезләре

16. 2. Мониторинг нәтижеләре турындагы хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәгеләрне ала:

- хокукый җайга салуның ачыкланган проблемалары турындагы мәгълүматны;
- муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм яңа муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару турындагы тәкъдимнәрне;

- тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка нәтижәләрне һәм тәкъдимнәрне.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда кертү өчен жиберелә.

Әлеге регистрга кертү өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган муниципаль актлар жиберелә, анда тотылмый.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзер булырга мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткәрү һәм хокукый ижат итү эшчәнлегенә өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру өчен персонал (шул исәптән дисциплинар) жаваплы, шулай ук муниципаль актларны хокукый жайга салу өлкәсендә жирле үзидарә органнары карамагына караган тиешле федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен вакытында жавап бирәләр.

20. Тискәре нәтижәләргә, шул исәптән, гражданнырга, юридик затларга, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижәләре буенча гамәлләр кылган (гамәлләр кылмаган) өчен жирле үзидарә органнары житәкчеләре законнар белән тәңгәлләктә жаваплы.